

Museu dels Maquis

Castellnou de Bages

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Pl. de l'Església, s/n. Castellnou de Bages - 08251
Emplaçament Nucli antic de Castellnou

Coordenades:

Latitud: 41.83397
Longitud: 1.83745
UTM Est (X): 403470
UTM Nord (Y): 4631996

Classificació

Número de fitxa 08062 - 79
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Any 2000
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Restringit
Ús actual: Científic
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Castellnou de Bages. Pl. de l'Església, s/n. Castellnou de Bages - 08251

Fitxes associades:

[Tomba del Ramon Vila Capdevila "Caracremada"](#)

[Ramon Vila Capdevila "Caracremada"](#)

[La Creu del Perelló](#)

[Cementiri de Castellnou de Bages](#)

Autoria de la fitxa Laura Llorens Travé i Jordi Tornés Bes

Data de registre de la fitxa: dt., 23/01/2007 - 01:00
Autoria de la darrera revisió: Oficina de Patrimoni Cultural
Data de la darrera revisió: dj., 30/04/2026 - 12:59

Descripció

El museu de Castellnou està instal·lat a la planta baixa del cos II de l'antiga casa rectoral. Es tracta d'un espai de planta rectangular cobert per volta de canó apuntada, amb una superfície de 48 m². S'hi han habilitat alguns plafons que ressegueixen i relaten la lluita dels maquis durant la Guerra Civil i la dictadura franquista. Amb un recorregut organitzat en tres àmbits, s'hi recullen episodis històrics significatius; com vivien i es movien pel territori i quines eren les rutes per on transitaven. També se centren en alguns dels maquis més coneguts, fent especial èmfasi en Ramon Vila Capdevila, Caracremada, que va ser abatut per la guàrdia civil a La Creu del Perelló, un mas de Castellnou de Bages. Vila actualment està enterrat al cup de can Batista, just a tocar del conjunt de l'església i la casa rectoral.

L'objecte més singular que es conserva al Museu són les botes que duia Caracremada quan va morir i amb les quals va ser enterrat. Aquestes botes mostren la particularitat de tenir la puntera i el taló col·locats a la inversa amb la intenció de confondre els perseguidors.

Observacions:

El Museu dels Maquis està inclòs dins la Xarxa de Memòria del Memorial Democràtic.

Història

El Museu dels Maquis es va inaugurar l'any 2000. Anys més tard, es va renovar la museografia i es va tornar a obrir al públic el 2011.

El terme de Castellnou de Bages, en comptar amb un entorn boscós i frondós, va ser lloc de pas i d'amagatall per als lluitadors antifranquistes, fins el punt que algunes masies eren parades d'avituallament i descans. Un dels guerrillers que es trobava a la zona va ser en Ramon Vila Capdevila (Peguera, 1 d'abril de 1908 - Castellnou de Bages, 7 d'agost de 1963), conegut com a Caracremada, que va ser abatut per la Guàrdia Civil la matinada del 6 al 7 d'agost de 1963, a la masia de la Creu del Perelló. Aquella mateixa nit, el doctor Ramon Reguant, forense de Sallent, i el seu fill, Josep Maria li van practicar l'autòpsia i el van enterrar fora del recinte del cementiri, a ponent de la paret occidental de la rectoria (avui, la zona enjardinada de davant del museu). El cos va quedar dipositat damunt d'un plàstic, de bocaterrosa, i amb les botes col·locades a banda i banda del cap. Anys més tard, el 1999, en el marc de les actuacions per remodelar l'antic cementiri que es van endegar per part de l'Ajuntament de Castellnou i el Servei de Patrimoni Arquitectònic Local (SPAL) de la Diputació de Barcelona, es va portar a terme l'exhumació de Ramon Vila, una actuació que van dirigir Marta Pujol, arqueòloga forense, i Antoni González, com a cap de l'SPAL, amb la voluntat de localitzar el cos i donar-li una sepultura digna. Es va triar com a sepultura definitiva la torre de l'angle nord-est del recinte, el que era l'antic cup de can Batista (un mas que en aquell moment ja havia desaparegut). A l'interior d'aquest cup també s'hi van col·locar altres restes humanes, localitzades durant les excavacions arqueològiques a l'entorn de l'església.

Caracremada no va ser l'únic represaliat per la dictadura franquista a Castellnou que s'havia enterrat a l'entorn de l'església de Sant Andreu. Uns vint anys abans de la mort de Ramon Vila, l'any 1945, el matrimoni Rovira Bessa i dos guerrillers, van ser morts per la Guàrdia Civil també al mas de la Creu del Perelló, arran d'una delació que els acusava de col·laborar amb els maquis i aquests quatre cossos van ser enterrats fora del cementiri, en una segona fossa. Entre maig i juny de 2025 es va portar a terme l'excavació d'aquesta segona fossa.

Bibliografia

GONZÁLEZ MORENO-NAVARRO, Antoni. (2000). Para qué y para quién las ruinas. Actuación en la termas de Sant Boi de Llobregat y construcción del nuevo cementerio de Castellnou de Bages. Quaderns científics i tècnics de restauració monumental Q12. Diputació de Barcelona, Barcelona. GONZÁLEZ MORENO-NAVARRO, Antoni. (2006). Conservació preventiva: última etapa. Memòria SPAL 1999-2001. Diputació de Barcelona. Barcelona.

Pujol Masip, M. (2022). *Treball tècnic de recerca per documentar exhaustivament totes les fosses del període de la Guerra Civil i la dictadura franquista del municipi de Castellnou de Bages*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Justícia, Direcció General de Memòria Democràtica. Consulta: https://repositori.justicia.gencat.cat/bitstream/handle/20.500.14226/1633/treball-castellnou-de-bages_ACC.pdf

Ericsson Navarro, P. (2019), "Els ossos no menteixen", *La Mira*. <https://www.lamira.cat/histories/1092/els-ossos-no-menteixen> (consulta: març 2026).

Enllaços d'interès:

[Banc de la Memòria Democràtica - Museu dels Maquis](#)

[Memoria Democràtic - El Museu dels Maquis ret homenatge a la resistència guerri...](#)

[Ajuntament de Castellnou de Bages - Museu dels Maquis](#)

